

Vabariigi Valitsuse korralduse „Nõusolek riigivara mitterahalise sissemaksena üleandmiseks Aktsiaseltsile Metrosert“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) esitab Vabariigi Valitsusele korralduse eelnõu, millega antakse majandus- ja tööstusministrile nõusolek teha mitterahaline sissemakse AS Metrosert omakapitali suurendamiseks, millega loetakse varasemast rahalisest sissemaksest (väärtuses 11 mln eurot) tekkinud nõue tasaarveldatuks.

Omakapitali suurendamise eesmärk on jätkuvalt ASi Metrosert rakendusuuringute keskuse ärisuundade käivitamine, äriühingu tõrgeteta majandustegevuse kindlustamine ja omaniku tulu teenimine.

Vabariigi Valitsuse korraldus kehtestatakse riigivaraseaduse § 37 lõike 3 punkti 3 alusel.

Eelnõu ja seletuskirja valmistas ette MKMi innovatsiooni ja tehnoloogia osakonna fookusvaldkonna juht Kadri Kala (tel 639 7609, e-post kadri.kala@mkm.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2024. a korraldusega nr 169 „Volitus Aktsiaseltsi Metrosert aktsiakapitali suurendamiseks“ anti majandus- ja tööstusministrile volitus suurendada AS Metrosert omakapitali 2025. aastal rahalise sissemaksena 11 mln euro võrra (5 500 000 eurot aktsiakapital ja 5 500 000 eurot ülekurs).

Sellest tulenevalt tegi MKM asutaja otsuse AS Metrosert omakapitali suurendamiseks 8. aprillil 2025 ning kandis 11 mln eurot AS Metroserdile 14. aprillil 2025.

AS Metrosert juhatusel jäi aktsiakapitali suurendamine äriregistris registreerimata äriseadustikus nõutud 6 kuu jooksul (äriseadustik § 343 lg 4). Avaldus äriregistrile aktsiakapitali registreerimiseks tehti alles 19. detsembril 2025, mistõttu tegi äriregister eitava kandeotsuse.

MKM tegi uue asutaja otsuse 2. veebruaril 2026, millega kinnitati varasema asutaja otsuse kehtivust, et äriregister saaks aktsiakapitali registreerida. Kahjuks ei nõustunud äriregister ka seekord AS Metrosert aktsiakapitali suurendama ja tehti taaskord eitav kandeotsus. Äriregister tõi keeldumise põhjuseks välja, et aktsiakapital on sissemakstud enne asutaja otsuse vastuvõtmist.

Samas otsuses viitab äriregister Tartu Ringkonnakohtu lahendile (nr 2-23-6447), millega leiti, et kui raha on sisse makstud enne osakapitali suurendamise otsuse tegemist, siis ei saa osakapitali suurendada rahaliste sissemaksetega, vaid osanikel on võimalik otsustada osakapitali suurendamine mitterahaliste sissemaksetega nii, et osanike nõuded osaühingu vastu loetakse mitterahalisteks sissemakseteks ja need tasaarvestatakse osa eest tasumisele kuuluva summaga. Sellise tasaarvestuse tingimused sätestab äriseadustiku § 194¹.

Kuna Vabariigi Valitsus on andnud majandus- ja tööstusministrile volituse suurendada AS Metrosert aktsiakapitali rahalise sissemaksena (mitte mitterahalise sissemaksena), siis palume tekkinud olukorras Vabariigi Valitsuse nõusolekut mitterahalise sissemaks tegemiseks lugedes tehtud rahalisest sissemaksest tulenev nõude tasaarveldatuks samadel tingimustel mitterahalise sissemaksena.

Tekkinud probleemi lahendamine eeldab tehnilist parandust Vabariigi Valitsuse korralduses. Eelnõuga ei suurendata AS Metrosert aktsiakapitali täiendavalt lisaks Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2024. a korraldusele nr 169, vaid käesoleva eelnõuga antakse nõusolek teha AS Metroserdile mitterahaline sissemaks, millega loetakse rahalise sissemaks nõue tasaarveldatuks, et oleks võimalik registreerida AS Metrosert aktsiakapitali suurendamine äriregistris.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei oma puutumust ELi regulatsioonidega.

4. Eelnõu mõju

Eelnõu kohane meede on 2025. aasta riigieelarve seaduse mõistes käsitletav finantseerimistehinguna. Samas vastava tehingu kajastamise õigus riigi statistikas on Statistikaametil, kelle pädevuses on määratleda see kulu või finantseerimistehinguna. Tehingu eest tasus ainuaktsionärina Eesti Vabariik, kes andis AS Metrosert üle MKMi valitsemisalas finantseerimistehinguteks finantsvarade suurendamiseks ettenähtud vahendid.

5. Eelnõu rakendamiseks vajalikud kulud

Vabariigi Valitsuse korralduse eelnõu jõustumisega seotud rahalised vahendid (11 mln eurot) olid kavandatud MKMi 2025. aasta eelarves ning on tänaseks AS Metroserdile omakapitali suurendamise eelmärgil ülekantud. Seega ei too eelnõu kaasa täiendavaid kulusid riigieelarvest.

6. Eelnõu rakendamine ja jõustumine

Eelnõukohane korraldus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine ja huvigruppide kaasamine

Vabariigi Valitsuse korralduse eelnõu edastati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile. Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkusteta.